

Joan Bofill i Pagès

De tants anys que fa que no viu a la nostra vila, semblaria que ja ningú no l'hauria de conèixer, i potser pel nom costa d'identificar; però, si diem que es tracta del Déu dels apòstols dels darrers quaranta anys, segur que tots tenim clar de qui estem parlant: és en Joan, de cal Rei de la Vall. Des que es va casar viu a Banyoles, on també treballa, però ell mai no s'oblida de tornar a Verges, com a mínim durant les setmanes anteriors a la Setmana Santa; encara que visqui lluny, no sol fallar mai als assajos i ha encomanat la devoció per la nostra tradició a tota la resta de la família, tant a la seva dona, la Margarita, com als seus dos fills, l'Ernest i la Meritxell.

Comencem la conversa amb en Joan el Diumenge de Sant Martí, acabades les sardanes de la seva ciutat actual, Banyoles. I és que en Joan és un gran sardanista, com ho era ja el seu pare, l'Ernest, a qui anys enrere es veia sovint als aplecs i festes majors i que va saber transmetre l'afecció per la nostra dansa a tots els seus fills. Del seu pare i la seva família comencem parlant.

El pare i els avis van arribar a Verges per fer-se càrrec del mas de cal Rei, de la Vall, com a masovers. Bé, el pare no, perquè era el primer any de la guerra i era a fer el sol-

dat, però les meves ties i els avis s'hi van instal·lar, i des de llavors la família ha portat el mas durant gairebé cinquanta anys. A la Vall hi vam néixer tots quatre germans, la Pepita, en Francesc, jo i la Lurdes. Ara tots som fora del poble i no hi queda ningú de la família, tot i que sí que tenim família a Verges, ja que la meua tia es va casar amb en Joan Roviras i es van establir a la vila. Així, doncs, encara ara, quan vinc a Verges, tinc força feina a saludar amics i parents.

Li demanem que ens parli dels seus primers anys al mas, del tipus de vida que hi feien, de

l'aïllament que suposava viure fora vila sense mitjans de comunicació, i de seguida ens diu:

Nosaltres anàvem a estudi a Jafre, i això va portar algunes raons a casa, perquè deien que com que érem de la Vall havíem d'anar a l'escola a Verges, però Jafre era a deu minuts a peu del mas i per a anar a Verges trigàvem ben bé mitja hora; si això ho multipliquem per quatre viatges al dia i hi sumem el mal temps de l'hivern i els mals camins, comprendreu que no era pas qüestió de discutir si ens tocava Jafre o Verges. A Verges, però, hi anàvem a comprar, a veure la família i a divertir-nos el diumenge. En aquells anys hi havia dos cines, que eren plens cada diumenge, i moltes altres atraccions per als joves.

De més gran, quan vaig deixar l'escola, em van agafar d'aprenent al garatge Payeró-Massanas, a Verges mateix, on vaig coincidir amb altres amics que havien triat el mateix ofici. Al cap d'un parell d'anys vaig anar a un taller de Medinyà i més tard a l'Estartit, sempre, però, amb la Vall com a referència.

Passem a l'àmbit més personal i familiar: a l'establiment a Banyoles, d'on és la Margarita, la seva dona. En aquest punt en Joan es planteja de fer una vida més estable i no passar-se tantes

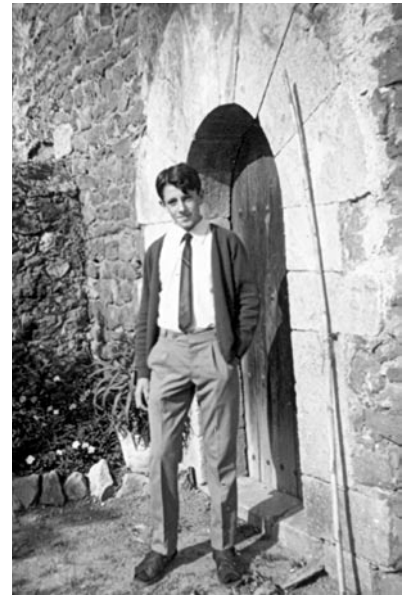

hores a la carretera, tot i que diu que a ell mai no li ha fet mandra fer quilòmetres; «per sort per a la Processó», penso jo.

En aquell temps de joventut vaig conèixer la Margarita, vam festejar i, un cop casats, ens vam establir a Banyoles. Jo, però, encara anava i tornava de l'Estartit cada dia, i ho hauria continuat fent molt de temps més si no hagués estat perquè em va sortir l'oportunitat d'entrar a treballar a la Citroën de Banyoles, i d'aleshores ençà no me n'he mogut, i d'això ja fa vint anys.

Vint anys que, entre altres coses, han servit a en Joan i la Margarita per a completar la família amb l'Ernest i la Meritxell. A l'Ernest potser no el tenim tan vist, però també ha fet força vegades de la Processó; la Meritxell, en canvi, s'ha fet més popular a Verges, perquè el seu treball de recerca de segon de batxillerat va ser sobre la Processó i va estar investigant i preguntant per Verges durant els mesos que va durar la seva tasca.

Sí, l'Ernest ara no en fa, però no es descuida mai de venir: sol o acompanyat, sempre acaba essent a la Processó. La Meritxell va començar fent de vesta blanca i des de llavors ha anat passant per diferents papers, des de l'escena del Ram fins a la d'agafar a Déu o fer de vesta. A ella li agradaria fer un dels papers més importants, però de moment és difícil que pugui dedicar-li el temps que caldria. La que té l'assignatura pendent és la meua dona, que encara que ve cada any no acaba de fer el

pas. Quan festejàvem, va sortir alguns anys al Ram, però ara i des de fa una colla d'anys s'està al casal ajudant un xic i fent-la petar amb la Glòria o amb la Maria, fins que jo acabo.

I ja que hem entrat en el tema de la Processó, que sembla que és el que més vincula els teus fills amb el teu poble nadiu, parlem una estona del teu paper, perquè ens han dit que aquest any n'ha fet quaranta que fas el mateix paper: de Sant Andreu a Plaça i de Déu dels apòstols pels carrers.

Doncs t'ho han dit bé, perquè recordo perfectament que l'any en què vaig començar a fer d'apòstol era el que havia entrat d'aprenent a can Maurici. Llavors el que feia de Déu s'encarregava de tenir a punt tot el seu apostolat i, com que al taller hi treballàvem uns quants aprenents joves, en Josep Soler, que llavors feia de Déu, hi va fer una bona collita d'actors. Això era l'any 1968, i vam entrar al grup en Rafel Puig, en Manel Lorente, l'Artur Verdaguer i jo.

Amb tot, cal aclarir que aquest any n'ha fet quaranta que faig d'apòstol, però de Déu dels apòstols els farà l'any que ve, perquè fins al segon any d'apostolat no vaig entrar a fer aquest paper.

Com que vam coincidir molts anys, jo a la direcció i ell a l'apostolat, conduïm la conversa als assajos, a la formalitat, a la durada dels papers i a tots aquells temes que hem compartit durant força processons. Respecte als seus anys a l'apostolat, ens diu:

Jo sempre he dit que, si algú volia fer el meu paper o si la direcció considerava que ja feia prou temps que en feia i calia un relleu, per la meua part no hi hauria cap inconvenient de deixar-ho. Fins i tot algunes vegades n'havíem parlat a casa; però, com que els nens tenien tanta il·lusió de sortir-hi i a mi ja m'agradava, sempre ho acabava deixant per a més endavant. Ara la situació familiar ha canviat, i els fills ja no depenen tant de nosaltres, però

mentre tingui forces i em deixin ja em sembla bé de continuar.

Ja per anar acabant, parlem de cal Rei i de la Festa de la Vall. En Joan ens recorda aquelles festes tan sonades en què molta gent de Verges anava a dinar a la Vall i assistia a la missa que es feia a l'ermita romànica adossada a cal Rei.

Quan venia la festa, teníem molta feina a netejar l'ermita i esbrossar la part del cementiri. Es deia que en aquell petit cementiri que hi ha al costat de l'ermita hi havia enterrats uns nens que s'havien ofegat a la bassa del molí de la Vall. No sé pas si és veritat, però jo encara he vist la bassa plena i, per tant, no seria pas impossible que hagués passat aquella desgràcia. Ara sembla que la festa ja no es fa, i em sap greu, perquè era una diada de germanor entre la gent de la vila i la gent de la Vall, i, encara que ens portés feina, a la gent dels masos ens feia feliços veure tanta gent a l'ermita i, en general, gaudint de la festa.

Acabem parlant de la família que encara té a Verges i de les poques vegades que es veurien si no fos

per la Processó; dels veïns dels altres masos i de com s'ajudaven en les diverses tasques estacionals; dels personatges singulars, com en Moisès de can Saboia, i van sortint les anècdotes i les vivències personals que fan allargar la xerrada molt més enllà d'una hora prudent. Anem acabant, doncs, amb un «a reveure» d'aquí a pocs mesos, quan el ritual de la Processó ens tornarà en Joan i la seva família entre nosaltres.

JORDI ROCA I ROVIRA

**FEDEROPTICS
ELISABET**

Passeig de Catalunya, 33
TORROELLA DE MONTGRÍ
Tel. 972 75 73 18 - Fax 972 76 19 86

- Ulleres graduades de sol ● Lents de contacte, diàries, setmanals i mensuals
- Prova auditiva gratuïta i aparells per a la sordesa
- Aparells òptics, telescopis, prismàtics, brúixoles, termòmetres i estacions meteorològiques ● Revisió de la vista per al carnet de conduir